

S P R I E D U M S

Rīgā 2007.gada 14.jūnijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese R.Vīduša
senatore J.Briede
senatore V.Krūmiņa

piedaloties *L.M.* un *L.M.* pārstāvim Edgaram Džeriņam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu par *L.M.* saukšanu pie administratīvās atbildības, sakarā ar *L.M.* kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 4.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 10.maijā Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Ceļu policijas nodaļas vecākais inspektors sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu par to, ka 2006.gada 10.aprīlī plkst.12.40 Rīgā pie nama Avotu ielā 65 *L.M.* vadīja automašīnu *Skoda Octavia*, atrodoties psihotropo vielu iespaidā, un tika iesaistīts ceļu satiksmes negadījumā. Administratīvā pārkāpuma protokolā secināts, ka *L.M.* izdarījis pārkāpumu, par ko atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – APK) 149.¹⁵panta piektajā daļā.

[2] Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesnese ar 2006.gada 17.maija lēmumu atzina *L.M.* par vainīgu APK 149.¹⁵panta piektajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un sodīja ar administratīvo arestu uz 10 diennaktīm, naudas sodu Ls 500 un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz diviem gadiem.

[3] Izskatījusi *L.M.* apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2007.gada 4.janvāra spriedumu *L.M.* apelācijas sūdzību apmierināja daļēji un grozīja Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses lēmumu, piemērojot administratīvo sodu – naudas sodu Ls 500 un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu uz 2 gadiem. Spriedumā norādīti tālāk minētie argumenti.

[3.1] *L.M.* neapstrīd faktu, ka viņš vadījis transportlīdzekli un tiesas sēdē ir atzinis, ka mēnesi pirms notikuma regulāri lietoja klonazepāmu, bet lietā ir strīds par to, vai *L.M.*, vadot transportlīdzekli, ir bijis psihotropo vielu iespaidā.

[3.2] Lai personu sauktu pie administratīvās atbildības pēc APK 149.¹⁵ panta piektās daļas, ir nepieciešams konstatēt ne tikai narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošo vielu klātbūtni, bet arī to ietekmi, vadot transportlīdzekli.

Atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumu Nr.15 „Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids” (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.15) 20. un 21.punktam, lai konstatētu narkotisko vai citu apreibinošu vielu iespaidu, medicīniskajā pārbaudē veic bioloģiskās vides laboratoriskos izmeklējumus. Medicīniskās pārbaudes protokolā detalizēti tiek aprakstīti pārbaudes rezultāti un apstiprināts viens no sešiem šo noteikumu 27.punktā minētajiem personas stāvokļiem. Neviens no šiem sešiem stāvokļiem neparedz narkotisko vai citu apreibinošu vielu konstatēšanu organismā bez to iespaيدا konstatēšanas.

[3.3] *L.M.* 2006.gada 10.aprīlī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.15 ir veikta medicīniskā pārbaude narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes noteikšanai un sastādīts medicīniskās pārbaudes protokols Nr.1616. Ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātā Nr.1571 secināts, ka *L.M.* urīnā atrastas klonazepāma zīmes. Medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.1616 ir atzinums, ka *L.M.* konstatēts psihotropo vielu iespaids. Turklāt minētā protokola 17. un 27.sadaļā konstatēts, ka *L.M.* gaita ir nestabila, pārbaudāmais Romberga pozā ir nestabils un šūpojas un *L.M.* izturēšanās ir kavēta.

Klonazepāms saskaņā ar likumu „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” ir iekļauts 3.sarakstā – bīstamās psihotropās vielas, kuras var tikt izmantotas ļaunprātīgos nolūkos.

Ņemot vērā minēto, secināms, ka ar ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātu Nr.1571 un medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.1616 ir pierādīts fakts, ka *L.M.* 2006.gada 10.aprīlī plkst.12.40, vadot transportlīdzekli, ir bijis psihotropo vielu iespaidā.

[3.4] Kritiski vērtējams *L.M.* arguments, ka viņš bija beidzis lietot zāles un viņam psihotropo vielu ietekme nebija, un nav konstatējama vainas forma – nodoms. Administratīvā apgabaltiesa 2006.gada 6.novembrī saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 244.pantu atsāka lietas iztiesāšanu, lai dotu *L.M.* iespēju iesniegt medicīniska rakstura dokumentāciju, ka ārsts ir noteicis viņam lietot medikamentus, kas satur ķīmiski toksikoloģiskās izmeklēšanas rezultātā konstatētās vielas. *L.M.* minētos dokumentus nav iesniedzis, līdz ar to tiesa kritiski vērtē argumentu par zāļu lietošanu sakarā ar ārstēšanos un zāļu lietošanas pabeigšanas brīdi.

Nodoms vai neuzmanība raksturo administratīvā pārkāpuma sastāva subjektīvo pusi. Subjektīvās puses esamību vai neesamību konstatē, vērtējot objektīvo pusi. Tā kā, vērtējot medicīniskās pārbaudes protokolu Nr.1616, tika atzīts, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.15 pamatoti ir dots atzinums, ka *L.M.* konstatēts psihotropo vielu iespaids, objektīvā puse liecina par subjektīvās puses – nodoma esamību, proti, *L.M.* apzināti pieļāva tādu seku iestāšanos, kas liedz viņam vadīt transportlīdzekli.

[3.5] Nepamatots ir apelācijas sūdzības arguments, ka *L.M.* savlaicīgi netika uzaicināts uz pirmās instances tiesas sēdi. *L.M.* pavēste tika sūtīta savlaicīgi, jo policijas 2006.gada 11.maija uzaicinājums pasta nodaļā saņemts 15.maijā un jau minētajā datumā piegādāts *L.M.* adresē.

[3.6] Tā kā *L.M.* ar 2006.gada 25.aprīļa invaliditātes izziņu atzīts par otrās grupas invalīdu, *L.M.* piemērotais soda mērs ir grozāms, nepiemērojot administratīvo arestu.

[4] Par Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 4.janvāra spriedumu *L.M.* iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt un izbeigt administratīvo lietvedību pret viņu. Kasācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Tiesa nav ņēmusi vērā Ministru kabineta noteikumu Nr.15 25.punktu, jo lietā nav pierādījumu, ka *L.M.* materiālu paraugus ķīmiski toksikoloģiskajai izmeklēšanai nodeva kopā ar nosūtījumu uz šo izmeklēšanu.

[4.2] Tiesa nav vērtējusi, ka rupji ir tikusi pārkāpta medicīniskās pārbaudes veikšanas kārtība, proti, Ministru kabineta noteikumu Nr.15 26.punkts. Medicīniskās pārbaudes protokols sastādīts pirms slēdziena – 2006.gada 10.aprīlī. Turklāt *L.M.* atbilstoši minētajiem noteikumiem nav iepazīstināts ar slēdzienu, kurš tika ierakstīts protokolā 2006.gada 27.aprīlī. Šie pārkāpumi varēja novest pie cita iznākuma.

[4.3] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka kasācijas sūdzības iesniedzējs administratīvo pārkāpumu nav izdarījis, jo bija lietojis ārsta nozīmēto medikamentu. Šo zāļu lietošanas

instrukcijā norādīts, ka ārstēšanās laikā ar zālēm un trīs dienu laikā pēc terapijas beigām nedrīkst vadīt transportlīdzekli. *L.M.* zāles lietoja desmit dienas iepriekš, līdz ar to viņš nav vainojams pārkāpumā, jo tas nav izdarīts pat aiz neuzmanības.

Turklāt pretēji APL 67.panta otrās daļas 7.punktam policijas lēmumā nav norādes uz piemērotajām tiesību normām, tas ir, nav norādes uz kādu no Ministru kabineta 2004.gada 20.janvāra noteikumu Nr.35 „Noteikumi par Latvijā kontrolējamo narkotisko vielu, psihotropo vielu un prekursoru sarakstiem” punktu, kurā būtu kāda no narkotiskajām vielām.

[4.4] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka medicīniskās pārbaudes protokolā nav atrunātas laika izmaiņas. Proti, 2006.gada 10.aprīļa medicīniskās pārbaudes protokola Nr.1616 31.punktā pretēji Ministru kabineta 1996.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.154 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas noteikumi” 7.punktam laiks plkst.12.15 neatrunājot mainīts uz plkst.14.15.

[5] Tiesas sēdē *L.M.* pārstāvis kasācijas sūdzību uzturēja uz tajā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Saskaņā ar APL 347.panta pirmo daļu tiesa, izskatot lietu kasācijas kārtībā, pārbauda lietā esošā sprieduma tiesiskumu pārsūdzētajā daļā attiecībā uz administratīvā procesa dalībnieku, kurš spriedumu pārsūdzējis, un argumentus, kuri minēti kasācijas sūdzībā. Savukārt atbilstoši šā likuma 325.pantam kasācijas instances tiesas kompetencē ir pārbaudīt, vai apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, nav pārsniegusi savas kompetences robežas un vai nav pārkāpusi procesuālo vai materiālo tiesību normas.

[7] Saskaņā ar APL 154.panta pirmajai daļai tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, kā arī vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un taisnības principiem.

No minētās tiesību normas izriet tiesas pienākums novērtēt lietā esošos pierādījumus, turklāt novērtējumam jābalstās uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem.

[8] Administratīvo lietu departamenta ieskatā Administratīvā apgabaltiesa, izskatot *L.M.* apelācijas sūdzību, nav noskaidrojusi visus lietā būtiskos apstākļus un tādējādi pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 103.panta otro daļu.

[8.1] Kā *L.M.* norādījis apelācijas sūdzībā, lieta par *L.M.* saukšanu pie administratīvās atbildības tika izskatīta Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā 2006.gada 17.maijā plkst.9.30 bez *L.M.* un viņa pārstāvja klātbūtnes. Policija 2006.gada 11.maija uzaicinājumu uz tiesu nodeva pastā 12.maijā, bet *L.M.* pasta nodaļā tas ienāca tikai 15.maijā. Izsaukumu par ierakstītas vēstules saņemšanu *L.M.* saņēma 16.maija vakarā. Uzaicinājumu uz tiesu *L.M.* saņēma 2006.gada 17.maija pēcpusdienā, tas ir, jau pēc tiesas sēdes.

[8.2] Pārbaudot minēto argumentu, Administratīvā apgabaltiesa ir izprasījusi informāciju no valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts”, kas sniedza atbildi (*lietas 43.lapa*), ka ierakstītā vēstule, kas adresēta *L.M.*, 2006.gada 15.maijā saņemta Rīgas 5.pasta nodaļā un tajā pašā dienā piegādāta norādītajā adresē. Tā kā pasta piegādes laikā adresāts nebija sastopams, tika ievietots aicinājums pastkastītē par ierakstītās vēstules saņemšanu pasta nodaļā. 2006.gada 17.maijā ierakstītā vēstule tika izsniegta personīgi adresātam Rīgas 5.pasta nodaļā pret parakstu ierakstīto sūtījumu reģistrācijas grāmatā.

Attiecībā par minēto Administratīvā apgabaltiesa atzinusi (sk. šā sprieduma 3.5.apakšpunktu), ka *L.M.* pavēste tika sūtīta savlaicīgi, jo policijas 2006.gada 11.maija uzaicinājums pasta nodaļā saņemts 15.maijā un jau minētajā datumā piegādāts *L.M.* adresē.

[8.3] No minētā Administratīvo lietu departaments secina, ka Administratīvā apgabaltiesa, izdarot secinājumu, ka *L.M.* par tiesas sēdi ir paziņots savlaicīgi, nav pilnīgi novērtējusi valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts” sniegtajā izziņā ietverto informāciju, uz ko uzmanību bija vēršis arī *L.M.*, tas ir, paziņojums par tiesas sēdi faktiski saņemts (tas ir, paziņots) 17.maijā.

[9] No APL normām par administratīvā akta paziņošanu un par tiesas pavēstes nosūtīšanu izriet, ka pa pastu sūtīts dokuments uzskatāms par piegādātu septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā (sal.: APL 70.panta otrā daļa, 135.panta trešā daļa). Tādējādi, lai uzskatītu, ka personai par lietas izskatīšanu ir paziņots savlaicīgi, paziņojums par to jānodod pastā ne mazāk kā septiņas dienas pirms tiesas sēdes. Ņemot vērā, ka rajona (pilsētas) tiesas tiesnesis lietu izskata kā tiesu varas institūcija, lietas izskatīšanā ir jāņem

vērā APL normas par lietas izskatīšanu tiesā, ciktāl speciālās APK normas nenosaka citu regulējumu.

Minēto apstiprina arī 2007.gada 17.maijā pieņemtie grozījumi APK, kas izsludināti 2007.gada 7.jūnijā un stāsies spēkā 2007.gada 21.jūnijā. APK ir papildināts ar 268.¹pantu, atbilstoši kuram personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, rakstveidā paziņo par lietas izskatīšanas vietu un laiku. Rakstveida paziņojumu vai pavēsti *ne vēlāk kā septiņas dienas pirms lietas izskatīšanas* nosūta ierakstītā sūtījumā pa pastu uz tās personas norādīto adresi, kuru sauc pie administratīvās atbildības. Ja persona nav norādījusi adresi, kur tā ir sasniedzama, paziņojumu nosūta uz šīs personas deklarēto dzīvesvietas adresi vai juridisko adresi. Tas nozīmē, ka likumdevējs arī speciālajās tiesību normās ir ietvēris skaidru regulējumu attiecībā uz paziņošanas kārtību, kas apstiprina, ka šāda kārtība ir jāievēro arī administratīvo pārkāpumu lietvedībā.

Administratīvo lietu departamenta ieskatā, minētās prasības neievērošanas nozīme vērtējama atkarībā no katras lietas konkrētajiem apstākļiem. Pat ja pavēste nosūtīta mazāk kā septiņas dienas pirms tiesas sēdes, ir jāņem vērā, vai persona tomēr bija par tiesas sēdi uzzinājusi un varēja īstenot savas procesuālās tiesības.

Apgabaltiesa šo faktu nav noskaidrojusi, bet par būtisku atzinusi datumu, kad tiesas pavēste tika saņemta pasta nodaļā un piegādāta adresē. Pavēstes nogādāšana adresē nenozīmē, ka persona pavēsti saņēmusi un bijusi informēta. Minētais apstāklis ir būtisks lietas izskatīšanā, jo personas tiesības piedalīties lietas izskatīšanā instancē, kas piemēro sodu, ir būtiskas procesuālās tiesības, un šo tiesību ievērošana ir lietā vērtējams apstāklis. To apstiprina arī APL 303.panta pirmās daļas 2.punkts, kas noteic, ka apelācijas instances tiesa neatkarīgi no apelācijas sūdzības motīviem ar lēmumu atceļ pirmās instances tiesas spriedumu un nosūta lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai gadījumos, kad tiesa nav paziņojusi administratīvā procesa dalībniekiem par tiesas sēdes vietu un laiku.

Tā kā šis apstāklis nav noskaidrots un šā apstākļa ietekme uz lietas rezultātu nav izvērtēta, tiesa ir pārkāpusi procesuālo tiesību normu, kuras dēļ spriedums ir atceļams.

[10] Ievērojot, ka apgabaltiesas spriedums ir atceļams iepriekš norādīto apsvērumu dēļ, Administratīvo lietu departaments neanalizē kasācijas sūdzības argumentus.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu,
Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 4.janvāra spriedumu un nodot lietu
jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese	<i>(paraksts)</i>	R.Vīduša
senatore	<i>(paraksts)</i>	J.Briede
senatore	<i>(paraksts)</i>	V.Krūmiņa

NORAKSTS PAREIZS

Tiesnese R.Vīduša

Rīgā 2007.gada 14.jūnijā